

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia September 2013 nr. 43

Meget apropos er fotoet ovenfor taget på Hyby Fæled – i daglig tale Fælleden, forswarets øvelsesplads. Læs referatet neden for af det offentlige møde om Fælledens fremtid.

Den smukke tårnfalk på musefangst er fotograferet på Fælleden, og den kan vide sig sikker: Mus, den fanger på Fælleden, er ikke forgiftede. Det kan de sagtens være andre steder i kommunen. Såvel land- som skovbrug anvender muse- og rottegifte, og mange af vores rovdyr og rovfugle er stærkt belastet af disse gifte, der langsomt ophober sig og kan blive livstruende. Det er vigtigt, at vi bevarer områder, som ikke er belastet af giftstoffer.

Der er nu op mod 700 personer, der modtager vores nyhedsbrev. Få i sammenligning med det totale indbyggerantal i kommunen. Så hvis du synes, at vores artikler rummer budskaber af betydning for natur og miljø i Fredericia Kommune, burde det være nemt for dig at finde frem til personer, der ikke allerede får nyhedsbrevet. Vi håber, du vil sende dem et link til dette nyhedsbrev. Husk at nyhedsbrevet er gratis, og at man ikke behøver være medlem af DN for at få det.

Møde om Fælleden: Et tankeeksperiment, der var for svært for de fleste

Panelet af politikere. Fra venstre, øverste række: Anders Deleuran Fajstrup, Det Radikale Venstre; Jørn Henner, Enhedslisten; Susanne Eilersen, Dansk Folkeparti; Jean Brahe, Det konservative Folkeparti; Jacob Bjerregaard, Socialdemokratiet; Mads Lund, Borgergruppen; Marianne Thomsen, Socialistisk Folkeparti; Kent Hedemann Kristensen, Liberal Alliance; Kenny Bruun Olsen, Venstre.

Det var en fornøjelse, at der var en repræsentant fra hvert af de politiske partier, der stiller op til det snarlige kommunevalg. Og de havde altså meldt sig til at tage del i et tankeeksperiment:

Hvad nu hvis forsvaret en skønne dag ikke har brug for Fælleden - hvad skal vi så bruge området til. Men det var for svært! Faktisk var der kun Jørn Henner og Marianne Thomsen, der utvetydigt tog stilling. De erklærede, at de ønsker sig, at Fælleden under alle omstændigheder skal fortsætte med at være natur. Mads Lund åbnede dog den mulighed, at der kunne være tale om natur med boliger til velhavere (gode skatteydere) ind i mellem.

Nogle følte sig ikke klar til at tage stilling, men alle var enige om, at det bedste vil være, at forsvaret har en kaserne med et tilhørende øvelsesområde i Fredericia i mange, mange år endnu. Det synes DN også - men det var ikke det, vi spurgte om.

Og så var det hele ved at fuse ud, hvis det ikke var for Søren Rix, Det Konservative Folkeparti. Han fortalte os, at det forekommer sandsynligt, at forsvaret snart kan nøjes med en meget lille del af Fælleden som øvelsesområde. Mads Lund og Jean Brahe havde antydnet det samme. Det, som Jacob Bjerregaard havde kaldt en surrealistisk debat, blev ubehageligt nærværende for i alle tilfælde en del af deltagerne. Debatten om Fælleden er ikke slut - den er kun lige begyndt!

Læs et fyldigt referat af debatten, politikernes meninger og vores mening [her \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2013%2f201309%2fFaelledens+fremtid+debatmoede.pdf\)](/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2013%2f201309%2fFaelledens+fremtid+debatmoede.pdf).

Rapport fra Skærbækværket - én af vandrefalkeungerne er omkommet

Fra Torben Skytte Hvass, Skærbækværket:

En af ungerne (en af hunnerne) er gået til. Den fløj, under jagtøvelse, ind i skorstenen på blok 3 og brækkede nakken. Hastighederne under jagt er meget høje, så der skal kun en lille fejlregning til, før det går galt.

De 2 andre unger klarer sig fint. Ungerne er meget væk fra værket nu, men overnatter her ofte. De gamle falke er her for det meste hver aften og morgen.

I lørdags var begge ungerne "hjemme" og jagede sammen med hunnen. Jagten kulminerede med, at hanungen slog en sølvmåge der var dobbelt så stor som den selv. Falken kunne ikke bære mågen, så de gik ned på kedelhustaget hvor mågen blev delt.

Naturen i Fredericia

Forår

Sommer

Fortællinger om Fredericias natur

Hver årstid bringer sine oplevelser i naturen.

Vi har her fortalt om nogle af dem - om et naturområde, et dyr, en fugl, en plante eller et insekt - som påkalder sig særlig opmærksomhed på en bestemt årstid.

Fortællingerne offentliggøres i Lokalavisens weekendudgave og altså også her på hjemmesiden.

Klik på en årstid i menuen til venstre.

Her ser du det nye emne på vores hjemmeside. Du kan få fortællingerne om Fredericia natur som almindelig tekst eller som pdf. Brug dem som inspiration til ture ud i naturen.

En dag fik vi en mail fra Tyge Salvig. Han skrev om vores mange artikler i nyhedsbrevet om fugle, dyr, planter og steder. Her er et lille udsnit af hans mail:

Selv om det er ekstra arbejde kunne der måske også laves en lille "skoletjeneste" til egnens skoler med redigeret stof.

Du har måske bemærket, at vi i hver weekend-udgave af Lokalavisen har en lille, aktuel artikel om naturen i Fredericia Kommune. Artiklerne kan uden det store besvær stilles til rådighed for skolerne. De relaterer til steder i vores egen kommune, og skolebørn – og andre – kan nemt søge information på Internettet, som supplerer de korte artikler. Artiklerne er tænkt som igangsættere.

Vi har nu udbygget vores hjemmeside og har allerede et udvalg af artikler, som vi kalder Fortællinger om Fredericias Natur. Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og klik på NATUREN I FREDERICIA.

Børnene har vel aldrig været så lidt ude i naturen som i disse år – og hvad lærer de i det hele taget om naturen. Vist meget lidt! Om skolerne overhovedet er interesseret i artiklerne, vil tiden vise.

Men hvis andre end skolebørn kan bruge artiklerne – måske som inspiration til ture ud i naturen - kunne det også gøre Tyge Salvigs idé god.

Var der heller ingen støre i dine kasser i år?

Hvad har støre med heste at gøre? Fotoet viser størens afhængighed af græssende dyr. En lille flok støre jagtede de insekter, som nogle heste på engene i Bøgeskov jog op – på fotoet kan du nu kun se en enkelt stør.

Var der heller ingen støre i dine kasser i år? I så fald deler du skæbne med mange, og grunden er sikkert, at størebestanden er faldet voldsomt i de seneste 30-40 år. Fra over en million par til nu formentligt et stykke under det halve.

Græssende dyr og afgræssede marker med kort græs og dyregødning med dejlige larver og fluer er der blevet meget mindre af. Og derfor er størebestanden faldet så drastisk. De endeløse marker med hvede, raps eller majs har bredt sig over de tidligere græsmarker, og de rummer ikke fugls føde. Der er kun det, landmanden har brug for.

Nu om dage står de fleste køer på stald året rundt. Før i tiden var de på græs i sommerhalvåret. Det er det nu stort set kun de økologiske køer, der er. Det er grunden til, at mange mennesker foretrækker økologisk mælk, men samtidig forøger man altså chancen for at få støre i sin størekasse igen.

Ikke uventet er der flest støre i de egne, hvor mælkeproduktionen er størst – i Vestjylland og Sønderjylland, men måske lidt overraskende er der også mange støre i Københavnsområdet. Her er der store arealer af græsland i form af private græsplæner, sportspladser, parker og marker afgræsset af heste.

En mystisk livsform på Fredericia Vold

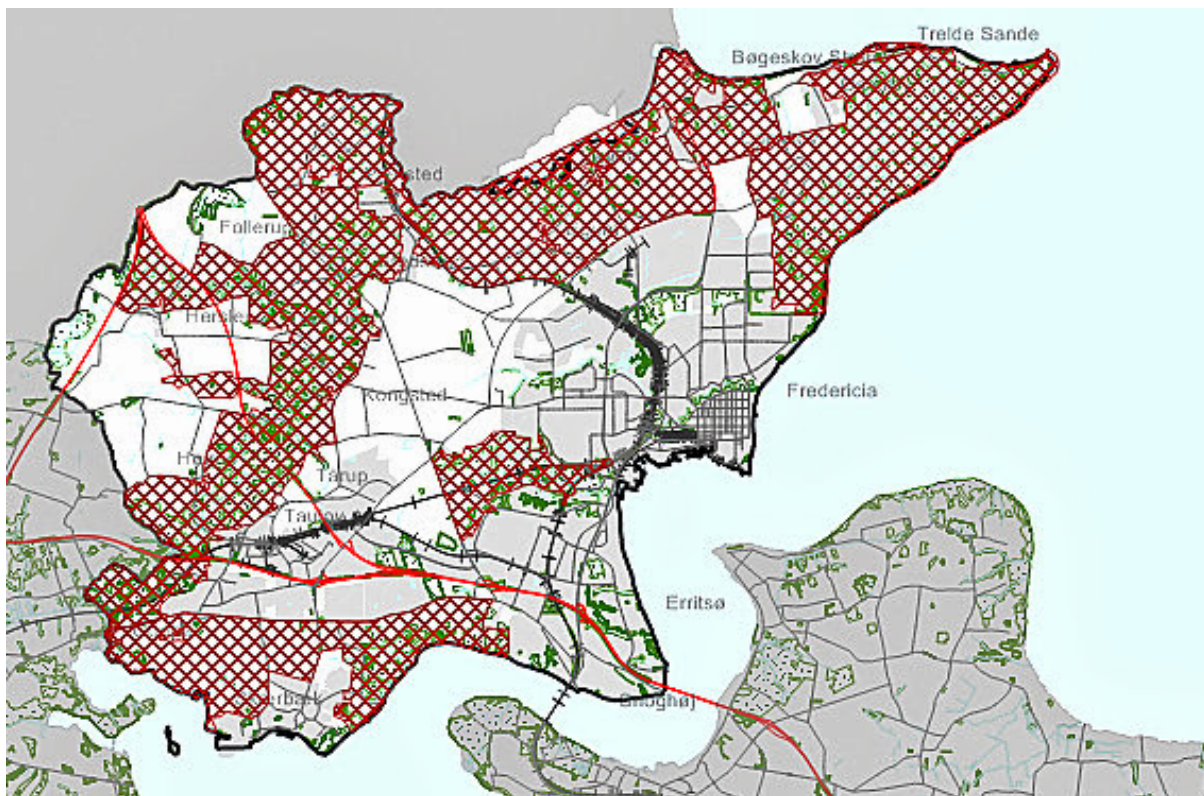
Et ahorntræ ved legepladsen op til Nørre Voldgade var fyldt med små brune plader af en lille lillefingernegls størrelse. De dækkede over noget vatagtigt. Det havde vi ikke set før. "Er det noget farligt?" lød det bekymrede spørgsmål fra en dame med børn på legepladsen.

Vi fortalte om fænomenet og viste fotos på vores ret nye Facebook-side (har du besøgt den – vi vil gerne have mange flere venner og "kan-godt- lider"). Og sandelig, der var en besøgende på siden, som åbenbart havde været ud for fænomenet:

Det drejer sig om Kongeskjoldlus – en art bladlus, som hører hjemme i Asien. Mennesker har – givetvis utilsigtet – bragt lusen til Centraleuropa. Herfra har den siden bredt sig og blev set første gang i Danmark i 2006. Lusen suger på blade, grene og stammer, og det menes, at skaden er begrænset.

Der er ikke desto mindre tale om en uønsket, invasiv art. Og så kan man aldrig vide sig sikker – tænk bare på dræbersnegl – der er sandelig også en dræbergople (ribbegople) - mårhund, mink, sortmundet kutling, stillehavsøsters, japansk pileurt, bjørneklo og rynket rose – for at nævne nogle af skadevolderne!

Kommuneplanen 2013 - 2025: Er et høringssvar overhovedet umagen værd!

De fire landskabsparker udgør en vigtig del af Fredericia Kommunes plangrundlag – de markerede områder. Vi foreslog landskabsparkerne i 2009, og Fredericia Byråd vedtog dem med 20 stemmer for og 1 imod. Vores vigtigste resultat i nyere tid. [Læs mere om dem her og se fotos fra dem](#)

Ja, de betydeligste resultater er opnået ved gode forslag til byrådet eller ved at alliere sig med byrådsmedlemmer – f.eks. landskabsparkerne og Himmerigshuse. Eller ved at modarbejde et byrådsflertal – f.eks. undgik vi ro-/ro-havnen op ad Sanddal og et nyt boligområde i Østerby. Et væsentligt resultat er nået sammen med forvaltningen – driftsplanen for skoven på Trelde Næs. Men der er vist aldrig kommet noget særligt ud af at udarbejde et høringssvar. Ellers et stort arbejde, når der er tale om kommuneplanen – langt over tusinde sider skal gennemgås. Men intet står til at ændre. Hvorfor gør vi det så? Tjæ – måske ser en politiker eller to om vores ideer! Men her har du et koncentrat af vores høringssvar til kommunen.

Det gode i kommuneplanen: Først og fremmest satsningen på Fredericia inden for voldene, og på byfortætning frem for brug af landbrugsjord til nye huse. Også mål og visioner for vores naturområder er vi enige i.

Vi finder, at der er beslutninger, som mangler konsekvens: Fredericia Byråd vil satse på Fredericia C, men det bør indebære, at planlagte, konkurrerende boligområder øst for Skærbæk bør udgå af planerne, specielt etageboliger / punkthuse. Og hvad ligner det at inddrage vores tivoliplads på Strandvejen til et højhus! Vi regnede med, at den idé var opgivet med Fredericia C. Et boligområde på Treldevej bør udgå – der er rigeligt med usolgte parcelhusgrunde, og Himmerigshuse er fortsat en mulighed.

De for adskillige år siden udpegede erhvervsområder finder vi er af en umådeholden størrelse og ønsker, at Prinsessens Kvarter skal fortsætte som landbrugsjord. Skal ses i sammenhæng med, at Lyngsodde-området er opgivet som boligområde og i stedet bliver et højprestige erhvervsområde. Vi har det indtryk, at et flertal i byrådet vil sælge jord så længe, der er kunder, og at de ikke vil stoppe, før al landbrugsjord er bebygget eller asfalteret!

Og vi synes, at det er rimeligt at forvente, at der er overensstemmelse mellem mål og handlinger. F.eks. skriver man om stier, at de skal anlægges "under hensyntagen til følsomme lokaliteter". Vi kan ikke tænkes os mere følsomme lokaliteter i vores kommune end de nye naturområder i Bøgeskov og Egeskov. Men man fastholder alligevel stien i Egeskov.

Du kan læse hele vores høringssvar [her \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2013%2f201309%2fDN+hoeringssvar+kommuneplan+2013.pdf\)](#)

Og hvis du vil vide mere om, hvilke resultater, vi har nået – og navnlig hvordan – [så kig her](#)

6. oktober og 29. oktober - sæt x i kalenderen

Den 6. oktober er der svampetur. Når vi kommer lidt tættere på, kan du se mere om turen på vores hjemmeside, og vi vil også skrive om den i vores oktober-nyhedsbrev.

Den 29. oktober afholder vi årsmøde. Du er velkommen, uanset om du er medlem af DN eller ej. Formanden aflægger beretning om vores indsats for at passe på naturen. Vi inviterer også en gæst, så læs mere i næste nyhedsbrev.

Årsmødet annonceres i vores nyhedsbrev til oktober, under Ture på DN's hjemmeside, på vores Facebook samt i pressen.

Sump-Hulæbe? Mails pist forsvundet!

Det skulle vel ikke være dig, der har sendt dette foto?

Vi har i juni eller juli modtaget en mail med et foto af en orkidé, og afsenderen spørger, om der er tale om den sjældne Sump-Hullæbe. Der vokser tre i hendes have.

Efter vores eksperts udsagn er det en Skov-Hullæbe, som er forholdsvis almindelig i Østjylland. Den vokser også i hans have og er kommet ad naturlig vej. Selvfølgelig – for den er fredet!

Til trods for en meget omhyggelig eftersøgning har det ikke været muligt at finde mailen med spørgsmålet, og vi kan derfor ikke svare direkte. Vi håber, at du ser denne artikel. Hvis du gør, vil jeg gerne have en mail fra dig (så jeg kan sove roligt om natten igen) – skriv venligst til Ole Klottrup – se mailadressen nedenfor.

Modtaget fra læserne

Foto: Benny Nørgaard

Benny Nørgaard har sendt os dette smukke foto af en rørhøg udrugtet i år i det naturgenoprettede område i Bøgeskov. Der er to unger i kuldet. Fra andre kilder ved vi, at der er udrugtet en unge i Egeskov. Der er yderligere et par rørhøge ved Østedgaard - vi ved ikke, om de også har fået unger på vingerne.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)
Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand – tlf. 7594 3166

Ole Klottrup, næstformand – tlf. 7593 1717

e-mailadresse: fredericia@dn.dk

Hjemmeside: www.dn.dk/fredericia

Meld dig ind i DN på www.dn.dk

> [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

> [Følg DN Fredericia på Facebook \(http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts\)](http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen. DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

Om DN

DN arbejder for mere natur, et bedre miljø og med bekæmpelse af klimaproblemer. Vi spreder viden om natur og miljø, skaber løsninger og påvirker politikere og myndigheder. DN har 133.000 medlemmer og 1500 frivillige i 98 lokale afdelinger.

Støt DN på www.dn.dk/beskytnaturen

> [Afmeld nyhedsbrevet her](#) > [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

[Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

